

съ добрия си приятел Стефана Иличъ, които прѣтоварихъ съ поздрави и съ цѣлувки за домашнитѣ ми, тръгнахъ по море отъ турската столица за далеченъ пътъ, душевно съкрушенъ за раздѣлата ми при таквизъ обстоятелства съ моитѣ мили близки, опечаленъ носителъ на всенародния трауръ, возимъ къмъ просвѣтена и християнска западна Европа за изпросване човѣщина и милостъ къмъ единъ злощастенъ народъ, плавноалъ въ кръвъ и сълзи, безъ защита отъ никждѣ и отъ никого, но съ утѣшителна още надежда, да му се даде възможность да заживѣе за напрѣдъ и той сносенъ животъ подъ Божието слънце. Прѣзъ нощта ние минахме прочутия между Азия и Европа Дарданелски проходъ, стародневния Елиспонтъ, тозъ старъ свидѣтель на гигантски борби между тия два материка, между двѣ своеобразни мірозрѣнія, между различни съпернически племена, между разни властолюбци за завладѣване ту единия, ту другия брѣгъ отъ тия два материка, па и до днесъ още ябълка на нескончаеми прѣнія, съперничества и притязания въ международната политика по нашия източенъ въпросъ.

На другия день рано параходътъ се спущаше къмъ югъ, и кждѣ пладне той спираше за нѣколко часа прѣдъ Смирна, знаменития търговски градъ съ своето тѣй извѣстно природно пристанище, съ хубави крайморски кейове, съ красиви здания, съ население около 160,000, главно гръцко, но съ физиономия почти международна, поради международната търговия и голѣмото число чужди търговци и агенти. Бѣхъ посѣтилъ другъ пътъ за малко врѣме тоя отъ всѣка страна забѣлѣжителенъ и интересенъ градъ, справедливо нареченъ милосвѣтло око на Мала-Азия отъ къмъ западния ѣ брѣгъ, и въ него азъ си спомнихъ, че живѣятъ нѣкои добри мои познайници отъ врѣмето на моето ученичество въ Цариградъ. Но